

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูป	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 สมมติฐานการศึกษา	6
1.4 ขอบเขตการศึกษา	6
1.5 พื้นที่ศึกษา	6
1.6 นิยามศัพท์	7
1.7 ทฤษฎีและแนวความคิด	8
1.8 วรรณกรรมปริทัศน์	19
1.9 ระเบียบวิธีวิจัย	24
บทที่ 2 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	28
2.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดกำแพงเพชร	28
2.1.1 ขนาดและทำเลที่ตั้ง	28
2.1.2 สภาพภูมิประเทศ	28
2.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ	30
2.1.4 ลักษณะประชากร	32
2.2 สภาพทั่วไปของจังหวัดพิจิตร	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.1 ขนาดและทำเลที่ตั้ง	33
2.2.2 สภาพภูมิประเทศ	33
2.2.3 ลักษณะภูมิอากาศ	33
2.2.4 ลักษณะประชากร	34
2.3 ระบบการปลูกพืชของเกษตรกร	36
2.4 สภาพทั่วไปของพื้นที่หมู่บ้านตัวอย่าง	38
2.4.1 สภาพพื้นที่บ้านบึงบ้าน	38
2.4.1 สภาพพื้นที่บ้านหนองโดน	40
2.4.1 สภาพพื้นที่บ้านเพชรพิจิตร	42
2.4.1 สภาพพื้นที่บ้านแหลมรัง	45
2.5 ลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่าง	47
2.5.1 อายุ	47
2.5.2 การศึกษา	48
2.5.3 ขนาดครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานเกษตรในครัวเรือน	49
2.5.4 ภาวะการถือครองที่ดิน	52
2.5.5 หลักฐานการถือครองที่ดิน	55
บทที่ 3 การแพร่กระจายการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	57
3.1 กระบวนการแพร่กระจายการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	57
3.1.1 แหล่งข้อมูลข่าวสารการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	58
3.1.2 ระยะเวลาของการรับรู้ข่าวสารการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	59
3.1.3 การติดตามหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	61
3.2 รูปแบบการแพร่กระจายการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ลักษณะการกระจายของพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	64
3.3.1 ลักษณะการกระจายของพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนบ้านมิ่งบ้าน	64
3.3.2 ลักษณะการกระจายของพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนบ้านหนองโคน	67
3.3.3 ลักษณะการกระจายของพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนบ้านเพชรพิจิตร	69
3.3.4 ลักษณะการกระจายของพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนบ้านแหลมรัง	72
3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแพร่กระจายการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	75
3.4.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการแพร่กระจายการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	76
3.4.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการแพร่กระจายการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	79
บทที่ 4 การยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	83
4.1 ระยะเวลาของการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	83
4.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	91
4.3 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	100
บทที่ 5 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมภายหลังการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	106
5.1 การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ	107
5.1.1 รายได้	107
5.1.2 การใช้จ่ายบริโภคและการมีทรัพย์สิน	110
5.1.3 ขนาดการถือครองที่ดิน	112
5.1.4 ภาระหนี้สินและการออม	113
5.2 การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม	118
5.2.1 พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของเกษตรกร	118
5.2.2 ลักษณะทางสังคม	121

ณ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
6.1 สรุปผลการศึกษา	124
6.1.1 การแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	124
6.1.2 การยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	125
6.2 อภิปรายผลการศึกษา	127
6.3 ประโยชน์ของการศึกษา	130
6.4 ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษา	130
6.5 ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	133
ประวัติผู้เขียน	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 สถิติข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญประจำฤดูกาลผลิต ปี 2538/39	5
ตารางที่ 2.1 ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ค่าศักยภาพระเหยน้ำ และการคายน้ำ จังหวัดกำแพงเพชร ปี 2535-2539	31
ตารางที่ 2.2 สถิติภูมิอากาศของจังหวัดพิจิตรในคาบ 5 ปี (พ.ศ.2535-2539)	35
ตารางที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำฝนและค่าการคายระเหยน้ำ และสถานภาพของน้ำในดินระยะเวลาดัง ๆ	35
ตารางที่ 2.4 ปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดฝักอ่อนและพืชอื่น ๆ ในพื้นที่ศึกษา	37
ตารางที่ 2.5 อายุของเกษตรกร	48
ตารางที่ 2.6 การศึกษาสูงสุดของเกษตรกร	49
ตารางที่ 2.7 ขนาดครัวเรือนและแรงงานเกษตรในครัวเรือน	50
ตารางที่ 2.8 จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรและสภาพการถือครอง ที่ดินของเกษตรกร	53
ตารางที่ 2.9 หลักฐานการถือครองที่ดิน	56
ตารางที่ 3.1 แหล่งรับรู้ข่าวสารครั้งแรกเกี่ยวกับข้าวโพดฝักอ่อน ของเกษตรกร	59
ตารางที่ 3.2 ระยะเวลาของการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกร	60
ตารางที่ 3.3 การติดตามหาความรู้ข่าวสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ข้าวโพดฝักอ่อนของเกษตรกร	62
ตารางที่ 3.4 บุคคลที่ชักจูงให้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนและมีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของเกษตรกร	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.5 ระยะทางจากพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนกับหมูบ้านและ แหล่งรวบรวมผลผลิต บ้านบึงบ้าน	66
ตารางที่ 3.6 ระยะทางจากพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนกับหมูบ้านและ แหล่งรวบรวมผลผลิต บ้านหนองโดน	69
ตารางที่ 3.7 ระยะทางจากพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนกับหมูบ้านและ แหล่งรวบรวมผลผลิต บ้านเพชรพิจิตร	71
ตารางที่ 3.8 ระยะทางจากพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนกับหมูบ้านและ แหล่งรวบรวมผลผลิต บ้านแหลมรัง	74
ตารางที่ 3.9 ปฏิทินการจัดการและการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	81
ตารางที่ 4.1 ระยะเวลาของการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของเกษตรกร	84
ตารางที่ 4.2 การจัดลำดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	92
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบต้นทุน-ผลตอบแทนระหว่างการปลูกข้าวและข้าวโพดฝักอ่อน ของเกษตรกร	98
ตารางที่ 4.4 การจัดลำดับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน ของเกษตรกร	101
ตารางที่ 5.1 แหล่งที่มาของรายได้สำคัญก่อนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	107
ตารางที่ 5.2 รายได้ก่อนปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	109
ตารางที่ 5.3 รายได้ภายหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	109
ตารางที่ 5.4 ลักษณะรายได้และสภาพความเป็นอยู่ก่อนและหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	110
ตารางที่ 5.5 การใช้จ่ายก่อนและหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	111
ตารางที่ 5.6 การมีทรัพย์สินก่อนและหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	112
ตารางที่ 5.7 พื้นที่ถือครองก่อนและหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.8 ภาวะหนี้สินและแหล่งเงินทุนของเกษตรกร	114
ตารางที่ 5.9 จำนวนเงินออมของเกษตรกร	117
ตารางที่ 5.10 ภาวะการออมและหนี้สินก่อนและหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	117
ตารางที่ 5.11 พฤติกรรมการติดต่อกู้ยืมเงินของเกษตรกรก่อนและหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	120
ตารางที่ 5.12 สภาพสังคมก่อนและหลังการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	121

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1.1	9
รูปที่ 1.2	9
รูปที่ 1.3	11
รูปที่ 1.4	12
รูปที่ 1.5	15
รูปที่ 1.6	17
รูปที่ 2.1	29
รูปที่ 2.2	32
รูปที่ 2.3	36
รูปที่ 2.4	39
รูปที่ 2.5	41
รูปที่ 2.6	43
รูปที่ 2.7	46
รูปที่ 3.1	58
รูปที่ 3.2	65
รูปที่ 3.3	68
รูปที่ 3.4	70

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.5	
แผนที่แสดงการกระจายของพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	
บ้านแหลมรัง ปี 2538-2540	73
รูปที่ 4.1	
การรับรู้ข่าวสารและการยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน	86
รูปที่ 4.2	
การยอมรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนแยกตามรายหมู่บ้าน	90
รูปที่ 4.3	
วิธีการตลาดข้าวโพดฝักอ่อน	95
รูปที่ 6.1	
แบบจำลองการแพร่กระจายและกระบวนการตัดสินใจ	126